

PRIEZVISKÁ OBCE TEPLIČKA

Úvod

Každé priezvisko v sebe skrýva kúsok histórie. Odhaliť jeho pôvod, spôsob jeho vzniku, je častokrát veľmi tvrdý oriešok aj pre tie najtvrdšie zuby. My sa pokúšame rozlúsknuť práve tento oriešok.

Naša práca je zameraná na výskum v oblasti antroponomastiky. Predmetom skúmania boli súčasné priezviská obce Tepličky. Obec patrí do okresu Spišská Nová Ves, kde sa hovorí východoslovenským nárečím. V tejto lokalite konkrétne spišským.

Cieľom našej práce bolo zozbierať a roztriediť úradné priezviská, spracovať ich z hľadiska distribúcie a frekvencie, sledovať ich z dvoch pozícií :

- 1. zo štruktúralno-typologického a jazykového hľadiska,*
- 2. zo sémanticko-motivačného zdroja ich vzniku.*

Antroponymický materiál, ktorý spracúvame, som získala osobným výskumom na obecnom úrade v Tepličke z prihlášok pobytu obyvateľstva. Ďalšie materiály o historických priezviskách z rokov 1907 – 1919 som získala z okresnej matriky v Spišskej Novej Vsi. Údaje o najstarších matričných záznamoch obyvateľstva Tepličky som našla v archíve v Levoči. Najstaršie matričné záznamy, ktoré sa tam nachádzajú sú z rokov 1697 – 1753. Sú zaznamenané v matričnej knihe obce Markušovce, pod ktorú Teplička ako filiálka patrila. Z týchto najstarších záznamov som sledovala výskyt priezvisk v rokoch 1697 – 1707. Výsledky výskumu sme spracovali do tabuľky, v ktorej je 106 súčasných priezvisk, historických priezvisk z rokov 1697 – 1707 je 67 a z rokov 1907 – 1919 je ich 70. Rodné matriky historických priezvisk boli písané do roku 1919 po maďarsky / po vzniku ČSR sa zapisujú po slovensky /.

Najstaršie priezvisko v obci Teplička

V pamätnej knihe z roku 1934 sa píše :

“ ... Aby sme pôvodnú kolísku, ba i rodiny vystaľovalcov zo starej dedovizne do Tepličky bližšie určili, treba nám porovnať i pôvodné tunajšie priezviská s onými v starej vlasti.

V Tepličke prichodí najstaršia rodina pod menom “ T y l “ ,bola to šoltýska rodina a dávala Tepličke i kňazov. Kňazstvo v nej prechádzalo z otca na syna, keďže otec-kňaz sám vychoval a vyučil syna za kňaza. O veľkej vzdelanosti pravda nemôže byť reči. Z tejto rodiny pochádzal onen Tyl, ktorého listina z roku 1345 spomína ako správcu chrámu / rector ecclesiae / v Tepličke. ... “

Nárečová charakteristika Tepličky

“ Nárečia / dialekty / sú jednou z foriem národného jazyka. Patria medzi nespisovné útvary. To znamená, že na rozdiel od spisovného jazyka nie sú kodifikované, nemajú celospoločenskú platnosť a charakterizuje ich menšia štylistická diferencovanosť. Súčasný stav nárečí, ich vnútorné členenie sú výsledkom dlhodobého vývinu daného národného jazyka “ / R. Krajčovič, 1988, s. 185 /.

Slovenské dialekty jestvovali približne v takej podobe ako dnes už niekoľko storočí pred vznikom spisovnej slovenčiny. Už v staršom období vďaka hospodárskemu a kultúrnemu rozvoju miest, resp. väčších oblastí na území slovenského etnika, niektoré nárečia nadobudli exponované miesto a

v genetickom zmysle sa potom stali bázami základných kultúrnych foriem predpisovnej slovenčiny / kultúrnej západoslovenčiny, stredoslovenčiny, východoslovenčiny / , ktoré tvorili základ prvých spisovných útvarov slovenského jazyka, bernolákovčiny a štúrovčiny / R. Krajčovič, 1988, s. 185 /.

Nárečia sa vyvíjali asi od 16. storočia – otvtedy sa v nich už neuskutočnili podstatnejšie zmeny. Len v súčasnosti možno hovoriť o istej destabilizácii nárečí, a to viditeľnejšie na západnom Slovensku, menej už na strednom a najmenej na východnom Slovensku. Je to pod vplyvom veľkých spoločenských zmien / migrácia obyvateľstva, postupný zánik konzervovanej a izolovanej slovenskej dediny, prudký rozvoj hromadných oznamovacích prostriedkov, školstva a kultúr

Slovenské nárečia sa členia na tri základné skupiny : západoslovenské, stredoslovenské, východoslovenské. Toto členenie sa spája s migráciou Praslovanov na naše územie. Praslovania prichádzali na Slovensko vo viacerých prúdoch, čo spôsobilo takéto rozčlenenie. Okrem toho sa vytvorili iné nárečia aj pod vplyvom členenia uhorského štátu na župy. Takto sa vyvinuli napríklad : spišské, zemplínske, zvolenské nárečia. Konečne podobu slovenských nárečí ovplyvnila aj nemčina, rumunčina, maďarčina / Mistrík, 1988 , s. 18 / .

Delenie východoslovenských nárečí : / podľa Atlasu slovenského jazyka /

J u h o z á p a d n á s u p i n a - spišské nárečia – nárečia JV Spiša a JZ Šariša
- abovské nárečia
S t r e d n á s k u p i n a - šarišské nárečie - zemplínske nárečie
V ý c h o d n á s k u p i n a - užské nárečia - sotácke nárečia – oblasť
- goralských nárečí
- oblasť ukrajinských nárečí – oblasť maďarských nárečí.

Spišské nárečia sa delia : - lučivnianske nárečia - nárečia západného Spiša
- hnilecké nárečia - nárečia stredného Spiša

Obec Tepličku zradujeme do JZ skupiny východoslovenských nárečí. Hovorí sa tu spišským nárečím. Areál spišského nárečia je pomerne rozsiahly. Na západe ho ohraničuje stredoslovenské nárečie, na severe hraničí s oblasťou goralských a ukrajinských nárečí, na východe so šarišským nárečím. Tieto vplyvy sú na spišské nárečie pomerne značné. Priamo v areály spišského nárečia sa vyskytujú ostrovy goralských a ukrajinských nárečí.

Keďže sa spišské nárečia delia ešte na menšie areály, tak v obci Teplička sa hovorí nárečím s t r e d n é h o s p i š a .

Nárečia stredného Spiša rozdeľuje čiara Kežmarok – Vrbov – Vlkova – Spišský Štvrtok – Dravce – Hradisko – Závada – Rožkovce – Spišský Hrhov – Domaňovce – Spišský Hrrušov – Vítkovce – Bystrany – Oľšavka – Slatvina na severnejšiu časť s hojnou zmenou *ie vi a uo v u* skoro v rozsahu asi ako v Šariši a v Zemplíne a na južnú časť, kde uvedená zmena prichodí len v niektorých slovách : *zbirac, umirac, ucirac, pujdzem, zbujňik, shujdi, pujd, thur, hura*. Po perniciach je tu zväčša *ie*, po iných spoluhláskach obyčajne *e* a proti *uo* je obyčajne *o* / J. Štolc, 1994, s. 112 / .

Obec Teplička patrí práve do tejto južnej skupiny nárečí stredného Spiša. Veľký vplyv na nárečie obyvateľov obce má hnilecké nárečie, pretože Teplička leží skoro na hranici medzi nárečím stredného Spiša a hnileckým nárečím. Niektoré typické znaky hnileckých nárečí sa prejavujú aj na Tepličke : namiesto *ň* je *n* v zápore : *ne*, *nebohí*

majú *h* za *x / ch /* : *uho*, *ciho* .

Začlenenie Tepličky do slovenských nárečí :

- východoslovenské nárečie : juhozápadná skupina
- spišské nárečie : nárečie stredného Spiša
- južná časť.

Prehľad výskytu priezvisk v jednotlivých historických obdobiach

1697 - 1707
prameň: archív Levoča

1907 - 1919
okresná matrika Sp. N. Ves

1994 - 1995
obec. úrad Teplička

1. <i>Almaskij</i>	-	1. <i>Almáši</i>
2. <i>Bartko</i>	1. <i>Barta</i>	-
3. <i>Bartocsko</i>	-	-
4. <i>Becko</i>	-	-
5. <i>Bor</i>	2. <i>Borosko</i>	2. <i>Borženský</i>
6. <i>Burda</i>	-	-
-	3. <i>Baldovszki</i>	3. <i>Baldovský</i>
-	-	4. <i>Baluch</i>
-	-	5. <i>Belička</i>
-	4. <i>Blasko</i>	6. <i>Blaško</i>
-	-	7. <i>Bučák</i>
-	5. <i>Bijacovský</i>	8. <i>Biacovský</i>
-	6. <i>Báthory</i>	-
-	7. <i>Burr</i>	-
-	8. <i>Bapcsanyik / Babcsanik</i>	-
-	9. <i>Bunya / Buňa</i>	-
-	10. <i>Buksár / Bukasár</i>	-
7. <i>Cat</i>	-	-
-	-	9. <i>Centko</i>
8. <i>Cipák</i>	11. <i>Czipkala</i>	10. <i>Cipkala</i>
-	-	11. <i>Čerpák</i>
-	12. <i>Csuhran</i>	-
9. <i>Cweňgroš</i>	-	-
-	-	12. <i>Danišovský</i>
10. <i>Draab</i>	-	13. <i>Drabiščák</i>
11. <i>Ducho</i>	-	14. <i>Duch</i>
12. <i>Duchonij</i>	-	15. <i>Duchody</i>
-	-	16. <i>Duľa</i>
-	13. <i>Dudko / Dutko</i>	17. <i>Dutko -</i>
-	14. <i>Dikant</i>	-
-	15. <i>Dobransky</i>	-
16. <i>Dzimko</i>	-	18. <i>Dzimko</i>
13. <i>Dzuris</i>	-	-
14. <i>Faber</i>	-	-
15. <i>Fabianij / Fabian</i>	17. <i>Fabián</i>	19. <i>Fabián</i>
16. <i>Fabri</i>	-	-
-	18. <i>Fedor</i>	20. <i>Fedor</i>
-	19. <i>Filipp / Filip</i>	21. <i>Filip</i>
-	20. <i>Findura</i>	22. <i>Findura</i>
-	-	23. <i>Filický</i>
-	-	24. <i>Flieger</i>

17. Galajda	-	-
18. Gibas	-	-
19. Gwerbeň	-	-
-	-	25. Gábor
-	21. Gbur	26. Gbúr
-	-	27. Gonda
-	22. Grecsko	-
20. Hamracsko	23. Hamrácsek	28. Hamráček
21. Hamrak	24. Hamrák	29. Hamrák
22. Horvat	25. Horváth	30. Horváth
23. Hudak	26. Hudák	31. Hudák
-	-	32. Hajžuš
-	-	33. Hanzely
-	-	34. Hasaj
-	27. Hudran	35. Hudran
-	28. Holub	36. Holub
-	29. Holecsko	37. Holečko
-	30. Hlebový	38. Hlebový
-	31. Hricz	-
-	32. Hibbben	-
24. Chmely	-	-
25. Chovanec	33. Hovanec	39. Hovanec
-	-	40. Jakebík
-	34. Jaszecsko	41. Jasečko
26. Jasko	-	-
27. Janosik / Janosko	-	-
28. Jazofko	35. Jozefčák	42. Jozefčák
-	-	43. Jurišinec
-	-	44. Juriček
-	36. Ilavský	45. Ilavský
29. Kacmar	-	-
30. Kacvinský	-	-
31. Kankala	-	-
32. Kaňa	-	-
33. Karkati	-	-
-	-	46. Katriňák
34. Kawale	-	-
-	37. Kertész	47. Kertés
-	-	48. Kisela
-	-	49. Kocúr
35. Kocis	38. Kocis	50. Kočiš
-	39. Koleszár	51. Kolesár
36. Koniak	40. Konyak	52. Koňak
37. Kováč	41. Kovacs	53. Kováč
-	42. Kracsko	54. Kračko
-	-	55. Král'
-	-	56. Krokus
-	43. Kuchár	57. Kuchár
38. Klampír	44. Klempár	-
39. Klucar	-	-

-	45 . Kahan	-
40. Krank	46 . Krankota	-
-	47 . Karabinyos	-
-	48 . Kubajko	-
-	49 . Kukoly	-
41. Kusnir	-	-
-	50 . Lacsni	58. Lačný
42. Lamo	-	-
-	51 . Lapko	-
43. Liptak	52 . Liptai	59. Liptai
-	-	60. Lištiak
44. Lukacz	-	-
-	-	61. Macala
-	-	62. Mačuga
45. Marcinko	-	63. Marcinčák
46. Mager	-	-
47. Martinow	-	-
-	-	64. Matiščík
48. Matkij	-	-
-	53 . Mercsák	65. Merčák
-	-	66. Michalko
49. Mrowcar	54. Mrofcsak	67. Mrovčák
-	55 . Murdzsak	68. Murdžák
-	56 . Malis	-
-	57 . Megla	-
-	58 . Mrozsek	-
-	-	69. Navrátil
50. Nemezc	-	-
-	-	70. Neupaver
51. Ober	-	-
-	-	71. Odziomek
-	59 . Olejnyik	72. Olejník
-	-	73. Ondruško
-	60 . Oravicz	74. Oravec
52. Ovcar / Owcar	-	-
53. Palko	-	75. Palkovič
-	-	76. Pavlík
-	61. Pechur	77. Pechúr
-	-	78. Petřík
-	-	79. Petrenčák
-	-	80. Podoben
54. Polonis	-	-
-	62. Popovicz	-
55. Rak	-	81. Račko
-	-	82. Rejdovjan
56. Ringer	-	-
-	-	83. Roško
-	63. Ruman	84. Ruman
-	64 . Rimpala	-
57. Sedlak	-	-

-	-	85. <i>Sendrej</i>
58. <i>Smik</i>	-	-
59. <i>Smotrila</i>	-	86. <i>Smotrila</i>
60. <i>Sofran</i>	-	-
61. <i>Szabo</i>	-	-
-	65. <i>Szmolenyak</i>	-
-	66. <i>Sztanko</i>	-
-	-	87. <i>Šarišský</i>
62. <i>Ščuka</i>	-	-
-	-	88. <i>Širila</i>
-	-	89. <i>Šlejzák</i>
-	-	90. <i>Šmelko</i>
-	-	91. <i>Tarbaj</i>
63. <i>Tekacs</i>	67. <i>Tekacs</i>	92. <i>Tekáč</i>
64. <i>Timko</i>	68. <i>Timko</i>	93. <i>Timko</i>
-	-	94. <i>Tobiáš</i>
-	-	95. <i>Uhrinovský</i>
65. <i>Uličný</i>	-	-
-	69. <i>Varsa</i>	96. <i>Varša</i>
-	-	97. <i>Vašák</i>
-	-	98. <i>Vilkovský</i>
-	-	99. <i>Vitikač</i>
-	-	100. <i>Vojtila</i>
-	-	101. <i>Vojtko</i>
66. <i>Wojtowicz</i>	-	102. <i>Vojtkovský</i>
-	-	103. <i>Vrábel</i>
-	-	104. <i>Zacher</i>
67. <i>Zajac</i>	-	-
-	70. <i>Zekuczia</i>	105. <i>Zekucia</i>
-	-	106. <i>Želonka</i>

Priezviská , ktoré sa vyskytovali vo všetkých skúmaných obdobiach

/ v rovnakej , príp. zmenenej forme /

<i>P. č.</i>	<i>1697 - 1707</i>	<i>1907 - 1919</i>	<i>1994 - 1995</i>
<i>1.</i>	<i>Bor</i>	<i>Borosko</i>	<i>Borženský</i>
<i>2.</i>	<i>Cipák</i>	<i>Czipkala</i>	<i>Cipkala</i>
<i>3.</i>	<i>Fabianij / Fabian</i>	<i>Fabián</i>	<i>Fabián</i>
<i>4.</i>	<i>Hamracsko</i>	<i>Hamracsek</i>	<i>Hamráček</i>
<i>5.</i>	<i>Hamrak</i>	<i>Hamrák</i>	<i>Hamrák</i>
<i>6.</i>	<i>Horvat</i>	<i>Horváth</i>	<i>Horváth</i>
<i>7.</i>	<i>Jazovko</i>	<i>Josefčák</i>	<i>Josefčák</i>
<i>8.</i>	<i>Kocis</i>	<i>Kocis</i>	<i>Kočiš</i>
<i>9.</i>	<i>Koniak</i>	<i>Konyak</i>	<i>Koňak</i>
<i>10.</i>	<i>Kovacz</i>	<i>Kovacs</i>	<i>Kováč</i>
<i>11.</i>	<i>Liptak</i>	<i>Lipták</i>	<i>Liptai</i>
<i>12.</i>	<i>Mrowcar</i>	<i>Mrofcsak</i>	<i>Mrovčák</i>
<i>13.</i>	<i>Tekacs</i>	<i>Tekacs</i>	<i>Tekáč</i>
<i>14.</i>	<i>Timko</i>	<i>Timko</i>	<i>Timko</i>

Priezviská , ktoré sa vyskytovali v rokoch 1907 -1919 a vyskytujú sa aj v súčasnosti

<i>P. č.</i>	<i>1907 - 1919</i>	<i>1994 - 1995</i>
<i>1.</i>	<i>Baldovszki</i>	<i>Baldovský</i>
<i>2.</i>	<i>Blasko</i>	<i>Blaško</i>
<i>3.</i>	<i>Bijacovský</i>	<i>Biacovský</i>
<i>4.</i>	<i>Dudko / Dutko</i>	<i>Dutko</i>
<i>5.</i>	<i>Dzimko</i>	<i>Dzimko</i>
<i>6.</i>	<i>Fedor</i>	<i>Fedor</i>
<i>7.</i>	<i>Filipp / Filip</i>	<i>Filip</i>
<i>8.</i>	<i>Findura</i>	<i>Findura</i>
<i>9.</i>	<i>Gbur</i>	<i>Gbúr</i>
<i>10.</i>	<i>Hudran</i>	<i>Hudran</i>
<i>11.</i>	<i>Holub</i>	<i>Holub</i>
<i>12.</i>	<i>Holecko</i>	<i>Holečko</i>
<i>13.</i>	<i>Hlebový</i>	<i>Hlebový</i>
<i>14.</i>	<i>Jaszecsko</i>	<i>Jasečko</i>
<i>15.</i>	<i>Ilavský</i>	<i>Ilavský</i>
<i>16.</i>	<i>Koleszár</i>	<i>Kolesár</i>
<i>17.</i>	<i>Konyak</i>	<i>Koňak</i>

18.	<i>Kracsko</i>	<i>Kračko</i>
19.	<i>Kuchár</i>	<i>Kuchár</i>
20.	<i>Lacsni</i>	<i>Lačný</i>
21.	<i>Mercsák</i>	<i>Merčák</i>
22.	<i>Murdsak / Murzák</i>	<i>Murdžák</i>
23.	<i>Olejnyik</i>	<i>Olejník</i>
24.	<i>Oravicz</i>	<i>Oravec</i>
25.	<i>Pechur</i>	<i>Pechúr</i>
26.	<i>Ruman</i>	<i>Ruman</i>
27.	<i>Varsa</i>	<i>Varša</i>
28.	<i>Zekucia</i>	<i>Zekucia</i>

Priezviská podľa frekvencie

Na frekvenciu priezvisk vplývali v minulosti rozličné okolnosti : politicko – hospodársky vývin, majetkoprávne otázky šľachty a cirkvi, zrušenie poddanstva, nezamestnanosť obyvateľstva a s ňou súvisiaca emigrácia, vojny epidémia a popodobne. Aj odnáródňovací proces v bývalom Rakusko – Uhorsku a s ním súvisiaca zmena priezvisk / pomad'arčovanie / hrali dôležitú úlohu pri vytváraní dnešného stavu / Krištof, 1969 s. 80 /.

Medzi najfrekventovanejšie súčasné priezviská patria tie, ktoré sú zároveň aj najstaršie a vyskytovali sa viac storočí, patria teda medzi domáce.

<i>P. č.</i>	<i>P r i e z v i s k o</i>	<i>Počet nositeľov</i>
1.	<i>Koňák</i>	3 9
2.	<i>Hamrák</i>	3 4
3.	<i>Jasečko</i>	3 1
4.	<i>Gbúr</i>	2 9
5.	<i>Dutko</i>	2 8
6.	<i>Hamráček</i>	2 6
7.	<i>Horváth</i>	2 5
8.	<i>Dzimko</i>	2 4
9.	<i>Timko</i>	2 3
10.	<i>Lačný</i>	2 2
11.	<i>Holečko</i>	2 2
12.	<i>Tekáč</i>	2 1

Propiriá

V obci Teplička sa vyskytujú tieto priezviská, ktorých základom je rodné meno.

<i>Fabián</i>	-	<i>z lat. Fabianus, patriaci rodu Fabiovcov</i>
<i>Filip</i>	-	<i>z gréc. pilos a hippos – milovník koní</i>
<i>Filický</i>	-	<i>od Filipa</i>
<i>Gábor</i>	-	<i>mad., gabriel, z hebr. gabri él muž boží, alebo silný je boh</i>
<i>Hanzely</i>	-	<i>z nem. mena Hans, u nás Ján</i>
<i>Jakubík</i>	-	<i>Jakub, z hebr. Jakakóbh – držiaci sa za päť</i>
<i>Jozefčák</i>	-	<i>Jozef, z hebr. Jóséph – boh pridá rozhojní</i>
<i>Juríček</i>	-	<i>Juraj, z gréc. Georgios – roľník</i>
<i>Jurišinec</i>	-	<i>ako Juríček</i>
<i>Katriňák</i>	-	<i>Katarína, z gréc. katharos – čistý, mravný</i>
<i>Marcinčák</i>	-	<i>Martin, z lat. Martinus</i>
<i>Matiščík</i>	-	<i>Matej, z hebr. Mattijah – dar boha Jehovu</i>
<i>Michalko</i>	-	<i>Michal, z hebr. Michail – bohu podobný</i>
<i>Ondruško</i>	-	<i>Ondrej, variant mena Andrej, z gréc. anér a níké – víťazstvo muža</i>
<i>Palkovič</i>	-	<i>Pavol, z lat. paulus – malý, skromný</i>
<i>Pavlík</i>	-	<i>ako Palkovič</i>
<i>Petrík</i>	-	<i>Peter, z gréc. petros – skala, pevný</i>
<i>Roško</i>	-	<i>z mad. mena Rókus</i>
<i>Sendrej</i>	-	<i>ako Ondruško</i>
<i>Timko</i>	-	<i>Timotej, z gréc. Timoteos – uctievaný boha</i>
<i>Tobiáš</i>	-	<i>z hebr. Towijah – mojim majetkom je Jehova</i>
<i>Vašák</i>	-	<i>z Vasil, rusínske prvky</i>
<i>Vilkovský</i>	-	<i>Viliam</i>
<i>Vojtila</i>	-	<i>Vojtech, slovan. meno s pôvodným významom tešiteľ vojska</i>
<i>Vojtko</i>	-	<i>ako Vojtila</i>
<i>Vojtkovský</i>	-	<i>ako Vojtila</i>
<i>Zacher</i>	-	<i>Zachariáš, z hebr. Zahharjah – Jehova si spomenul</i>

Priezviská, ktorých základom je obyvateľské meno a etnonymum

<i>Baldovský</i>	-	<i>pochádzajúci z Baldoviec</i>
<i>Biacovský</i>	-	<i>pochádzajúci z Bijacoviec</i>
<i>Daňišovský</i>	-	<i>pochádzajúci z Danišoviec</i>
<i>Horváth</i>	-	<i>Chorvát</i>
<i>Liptai</i>	-	<i>pochádzajúci z Liptova</i>
<i>Ilavský</i>	-	<i>pochádzajúci z Ilavy</i>
<i>Oravec</i>	-	<i>pochádzajúci z Oravy</i>
<i>Šarišský</i>	-	<i>pochádzajúci zo Šariša</i>
<i>Ruman</i>	-	<i>Rumun</i>
<i>Rejdovan</i>	-	<i>pochádzajúci z Rejdovej</i>
<i>Slejšák</i>	-	<i>pochádzajúci zo Sliezska</i>
<i>Tekáč</i>	-	<i>pochádzajúci z Tekova, Tekovskej stolice</i>
<i>Uhrinovský</i>	-	<i>Uhor / Slováci tak nazývali Maďarov – Uhor, Uhrinka /</i>
<i>Varša</i>	-	<i>poľ., pochádzajúci z Varšavy</i>

Priezvisko, ktorého základom je toponymu

<i>Kisela</i>	-	<i>Kisel / potok /</i>
---------------	---	------------------------

A p e l a t í v a

Priezviská, ktorých základom je zamestnanie alebo remeslo, stav., činnosť

<i>Baluch</i>	-	<i>náreč., pastier</i>
<i>Drabiščák</i>	-	<i>dráb</i>
<i>Hovanec</i>	-	<i>chovanec</i>
<i>Hudák</i>	-	<i>chudák</i>
<i>Hajžuš</i>	-	<i>nem., r Heizer - kurič</i>
<i>Findura</i>	-	<i>nem., r Finder - nálezca</i>
<i>Flieger</i>	-	<i>nem., r Flieger – letec</i>
<i>Kováč</i>	-	<i>kováč</i>
<i>Kočiš</i>	-	<i>kočíš</i>
<i>Kertés</i>	-	<i>mad., kertész – záhradník</i>
<i>Kuchár</i>	-	<i>kuchár</i>
<i>Merčák</i>	-	<i>merač</i>
<i>Neupaver</i>	-	<i>nem., neu – nový, r Bauer – roľník</i>

Priezviská, ktorých základom je spoločenské postavenie a vojenstvo

<i>Kráľ</i>	-	<i>kráľ</i>
<i>Pechúr</i>	-	<i>pešiak</i>

Priezviská, ktorých základom je človek v domácnosti

<i>Gbúr</i>	-	<i>chlap</i>
<i>Hlebový</i>	-	<i>chlieb</i>
<i>Holečko</i>	-	<i>holec – mládenec, chlap</i>

Priezviská, ktorých základom sú veci ľudského života

<i>Blaško</i>	-	<i>náreč., blach - plech</i>
<i>Čipkala</i>	-	<i>od slova čipka – Čipkala</i>
<i>Čerpák</i>	-	<i>náreč., drevená nádoba</i>
<i>Dutko</i>	-	<i>náreč., dotky – peniaze, groše</i>
<i>Hamrák</i>	-	<i>nem., r Hamer – kladivo</i>
<i>Hamráček</i>	-	<i>ako Hamrák</i>
<i>Mačuga</i>	-	<i>pol., buzogáň</i>
<i>Olejník</i>	-	<i>olej</i>

Priezviská, ktorých základom je telesná a duševná stránka človeka

<i>Belička</i>	-	<i>náreč., blondýn</i>
<i>Centko</i>	-	<i>tenký</i>
<i>Hudran</i>	-	<i>uhundraný</i>

<i>Lačný</i>	-	<i>hladný</i>
<i>Podoben</i>	-	<i>čes., podobný</i>
<i>Šmelko</i>	-	<i>smelý</i>
<i>Tarbaj</i>	-	<i>ťarbavý</i>
<i>Duľa</i>	-	<i>náreč., oduleny - namosúrený</i>

Priezviská, ktorých základom sú živočíchy

<i>Holub</i>	-	<i>holub</i>
<i>Kocúr</i>	-	<i>kocúr</i>
<i>Koňák</i>	-	<i>kôň</i>
<i>Lištiak</i>	-	<i>lišiak</i>
<i>Mrovčák</i>	-	<i>náreč., mravčok - mravček</i>
<i>Račko</i>	-	<i>rak</i>
<i>Vrábel</i>	-	<i>vrabec</i>

Priezviská, ktorých základom sú rastliny, porasty

<i>Almáši</i>	-	<i>maď., almássy – jablčný</i>
<i>Borženský</i>	-	<i>náreč., borek – malý lesík, bor – kosodrevina</i>
<i>Bučák</i>	-	<i>náreč., buča, bučie – bučina</i>
<i>Jasečko</i>	-	<i>jaseň</i>

Delenie priezvisk z jazykového hľadiska

<i>slovenské</i>	: <i>Jasečko, Merčák, Oravec, Račko</i>
<i>české</i>	: <i>Vrábel, Podoben</i>
<i>nemecké</i>	: <i>Findura, Flieger, Hajžuš, Hamrák, Hamráček, Hanzely, Krokus, Neupauer</i>
<i>maďarské</i>	: <i>Almáši, Kertés</i>
<i>poľské</i>	: <i>Gonda, Mačuga, Murdžák, Varša, Želonka</i>
<i>latinské</i>	: <i>Zekucia</i>

Abecedný zoznam priezvisk

1. <i>Almáši</i>	44. <i>Hovanec</i>	95. <i>Pechúr</i>
2. <i>Borženský</i>	45. <i>Jakubík</i>	96. <i>Petrik</i>
3. <i>Baldovský</i>	46. <i>Jasečko</i>	97. <i>Petrenčák</i>
4. <i>Baluch</i>	47. <i>Jozefčák</i>	98. <i>Podoben</i>
5. <i>Belička</i>	48. <i>Jurišinec</i>	99. <i>Račko</i>
6. <i>Blaško</i>	49. <i>Juriček</i>	100. <i>Rejdovjan</i>
7. <i>Bučák</i>	50. <i>Ilavský</i>	101. <i>Roško</i>
8. <i>Biacovský</i>	51. <i>Katriňák</i>	102. <i>Ruman</i>
9. <i>Centko</i>	52. <i>Kertés</i>	103. <i>Sendrej</i>
10. <i>Cipkala</i>	53. <i>Kisela</i>	104. <i>Smotrila</i>
11. <i>Čerpák</i>	54. <i>Kocúr</i>	105. <i>Šarišský</i>
12. <i>Danišovský</i>	55. <i>Kočiš</i>	106. <i>Širila</i>
13. <i>Drabiščák</i>	56. <i>Kolesár</i>	107. <i>Šlejzák</i>
14. <i>Duch</i>	57. <i>Koňák</i>	108. <i>Šmelko</i>
15. <i>Duchody</i>	58. <i>Kováč</i>	109. <i>Tarbaj</i>
16. <i>Duľa</i>	59. <i>Kračko</i>	110. <i>Tekáč</i>
17. <i>Dutko</i>	60. <i>Král</i>	111. <i>Timko</i>
18. <i>Dzimko</i>	61. <i>Krokus</i>	112. <i>Tobiáš</i>
19. <i>Fabián</i>	62. <i>Kuchár</i>	113. <i>Uhrinovský</i>
20. <i>Fedor</i>	63. <i>Lačný</i>	114. <i>Varša</i>
21. <i>Filip</i>	64. <i>Liptai</i>	115. <i>Vašák</i>
22. <i>Findura</i>	65. <i>Lištiak</i>	116. <i>Vilkovský</i>
23. <i>Filický</i>	66. <i>Macala</i>	117. <i>Vitikač</i>
24. <i>Flieger</i>	67. <i>Mačuga</i>	100. <i>Vojtila</i>
25. <i>Gábor</i>	68. <i>Marcinčák</i>	101. <i>Vojtko</i>
26. <i>Gbúr</i>	69. <i>Matiščík</i>	102. <i>Vojtkovský</i>
27. <i>Gonda</i>	70. <i>Merčák</i>	103. <i>Vrábel</i>
28. <i>Hamráček</i>	71. <i>Michalko</i>	104. <i>Zacher</i>
29. <i>Hamrák</i>	72. <i>Mrovčák</i>	105. <i>Zekucia</i>
30. <i>Horváth</i>	73. <i>Murdžák</i>	106. <i>Želonka</i>
31. <i>Hudák</i>	74. <i>Navrátil</i>	
32. <i>Hajžuš</i>	75. <i>Neupaver</i>	
33. <i>Hanzely</i>	76. <i>Odziomek</i>	
34. <i>Hasaj</i>	77. <i>Olejník</i>	
35. <i>Hudran</i>	91. <i>Ondruško</i>	
36. <i>Holub</i>	92. <i>Oravec</i>	
37. <i>Holečko</i>	93. <i>Palkovič</i>	
43. <i>Hlebový</i>	94. <i>Pavlík</i>	